

בש"פ 32/15 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 32/15

לפני: כבוד השופט י' עמית

המבקש: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי
לנוער בירושלים בתיק עמ"ת 3526-12-14 שניתנה
ביום 4.12.2014 על ידי כבוד השופט ד' מינץ

בשם המבקש: עו"ד רמזי קטילאת

החלטה

בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי לנוער בירושלים (כב' השופט ד' מינץ) בעמ"ת 3526-12-14 מיום 4.12.2014, בגדרה הוארך מעצרו של המבקש עד תום ההליכים המשפטיים, לאחר שנתקבל ערר המדינה על החלטת בית המשפט השלום בירושלים (כב' השופטת ס' שפירא) במ"ת 22611-11-14 מיום 16.11.2014, שהורה על שחרורו לחלופת מעצר.

1. ביום 11.11.2014 הוגש כתב אישום כנגד המבקש, קטין כבן 15, ונאשם נוסף בן גילו (להלן: הנאשם הנוסף). כתב האישום מייחס למבקש שלושה אישומים, בעבירות של התפרעות לפי סעיף 152 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); ניסיון תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274 לחוק בצירוף סעיף 25 לחוק; מעשי פיזיות או רשלנות לפי סעיף 338(א)(3) לחוק; ניסיון היזק בזדון לפי סעיף 452 לחוק ביחד עם סעיפים 25 ו-29 לחוק; היזקים מיוחדים לפי סעיף 453(ב)(2) לחוק.

בהתאם לנטען בכתב האישום, בסמוך ליום 24.10.2014 התקיימו התפרעויות של צעירים, ביניהם המבקש, בסמוך לבית הקברות היהודי "הר הזיתים" בירושלים (להלן: בית הקברות). למקום האירוע הגיעו שני כלי רכב של משמר הגבול (להלן: כלי הרכב), והמבקש ביחד עם צעירים נוספים החלו להשליך אבנים לעבר כלי הרכב שהיו בנסיעה, ולאחר שהשוטרים יצאו מכלי הרכב, אף השליכו אבנים ישירות לעברם. בהמשך חולקו למבקש ולצעירים הנוספים במקום זיקוקים ואלו ירו אותם לעבר השוטרים (להלן: עמוד 1

האישום הראשון).

בסמוך ליום 28.10.2014, המבקש וצעירים נוספים חסמו כביש המכונה "אלשיח" בשכונת ראס אל-עמוד בירושלים (להלן: הכביש), באמצעות שבירת בלוקים ושריפת צמיגים וזבל באמצע הכביש. שני כלי רכב של משמר הגבול שהגיעו לכביש, הותקפו באבנים על ידי המבקש וצעירים נוספים. בנוסף המבקש אף העביר זיקוק לידיו של צעיר אחר ששהה במקום (להלן: האישום השני).

ביום 31.10.2014, המבקש וצעירים נוספים נכנסו לבית הקברות, זרקו אבנים על מספר קברים ובעטו בקברים ברגליהם. כתוצאה מכך נותצו 8 מצבות בשווי מוערך של אלפי שקלים. בשבועיים שקדמו לאירוע זה התרחשו בבית הקברות מספר אירועים, במהלכם צעירים שזהותם אינה ידועה במדויק שברו וניתצו מצבות (להלן: האישום השלישי).

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של המבקש ושל הנאשם הנוסף עד תום ההליכים בעילת מעצר סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), השת"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). שעניינו עבירה שנעשתה תוך שימוש בנשק קר או חם, ולאור מסוכנותם לביטחון הציבור כאמור בסעיף 21(א)(1)(ב) לחוק המעצרים. בית משפט השלום לנוער קבע כי קיימות ראיות לכאורה בשלושת האישומים ועמד על המסוכנות העולה מתוך המעשים המיוחסים לו. עם זאת, הורה בית משפט השלום על הגשת תסקיר שיבחן את אפשרות שחרור המבקש לחלופת מעצר.

ביום 30.11.2014, לאחר קבלת תסקיר בעניינו של המבקש, הורה בית משפט השלום על שחרורו של המבקש לחלופת מעצר בבית הוריו לאור המלצת שירות המבחן והתסקיר החיובי בעניינו של המבקש, וכן הורה כי כל אחד מהוריו המשיב יפקיד סך של 3,000 ₪ בבית המשפט ויחתום על ערבות צד ג' בסך 7,000 ₪.

3. על החלטה זו הגישה המשיבה ערר לבית המשפט המחוזי בירושלים. בהחלטתו מיום 4.12.2014, עמד בית המשפט המחוזי על כך שחלופת המעצר שנתקבלה בבית משפט השלום, אינה מתאימה לעת הנוכחית אשר רווית אירועים ומתיחות ביטחונית, בייחוד לאור העובדה שהמבקש היה מעורב לפי הנטען בשלושה אירועים שונים ואין מדובר במעידה חד פעמית. בית המשפט המחוזי קיבל את הערר, והורה על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים. עם זאת, קבע בית המשפט המחוזי כי לאחר תקופה משמעותית של רגיעה במצב הביטחוני, יהיה מקום לשקול את שחרור המבקש לחלופת מעצר.

מכאן בקשת רשות הערר שבפניי.

4. המבקש לא כפר בקיומן של ראיות לכאורה ושל עילת מסוכנות, אך טען כי המקרה שלפנינו מעלה שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית לגבי השפעת המתיחות הביטחונית על מעצרו של המבקש ומעצרים של עצורים נוספים עד תום ההליכים. המבקש טען כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שהתווה מדיניות של הימנעות משחרור על בסיס המצב הביטחוני, והוסיף כי מדיניות זו חותרת תחת אופיים הסובייקטיבי של דיני המעצרים, וחורגת מן המידה הנדרשת לצורך הגשמת תכליות המעצר. המבקש הדגיש כי שגיאות אלו של בית המשפט המחוזי מקבלות משנה תוקף מפני שהמבקש הינו קטין. בנוסף טען המבקש כי התסקיר החיובי בעניינו, וכן

המלצת שירות המבחן, מחזקים את הצורך בשחרורו לחלופת מעצר.

5. לאחר עיון בבקשת הרשות לערור הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות. הבקשה אינה מעלה שאלה משפטית עקרונית המצדיקה מתן רשות בגלגול שלישי ודי בכך כדי לדחותה. ירי הזיקוקים לעבר השוטרים העמיד אותם בסכנה של ממש ואין מדובר בעניין של מה בכך. הפסיקה כבר עמדה על כך כי בתקופה של הפרות סדר ואלימות כלפי כוחות הביטחון, אין מנוס ממעצר המעורבים בעבירות אלה עד לתום ההליכים, אף אם מדובר בקטינים. כך לדוגמה בהחלטתו של השופט (כתוארו דאז) א' גרוניס בבש"פ 379/09 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 5 (14.1.2009):

"... הבעתי את הדעה, כי על רקע התקופה המיוחדת בה אנו נמצאים, אין מנוס מלהורות על מעצר עד תום ההליכים, הגם שמדובר בקטינים. באומרי תקופה מיוחדת, כוונתי לכך שהפרות סדר מתרחשות ברחבי הארץ. לעניין זה הגישה המדינה מסמך המצביע על כך שבשבועות האחרונים חלה עליה משמעותית במספרן של התפרעויות והפרות סדר..." (ראו גם מקרה דומה בבש"פ 5246/14 פלוני נ' מדינת ישראל (31.7.2014)).

עוד על השפעת המצב הנפיץ השורר בירושלים והשלכותיו ראו החלטתי בבש"פ 6289/14 מדינת ישראל נ' אסרף, בפסקה 15 (29.9.2014).

השפעת המצב הביטחוני על החלטה בעניין שחרורו של המבקש לחלופת מעצר, איננה חותרת תחת אופיים הסובייקטיבי של דיני המעצרים ואיננה חורגת מן המידה הנדרשת לצורך הגשמת תכליות המעצר. לא במעצר לצרכי הרתעה בעת תקופה סוערת עסקינן, אלא שבעת תקופה כזו, מטבע הדברים, המסוכנות הנשקפת מן המבקש גבוהה מהמסוכנות הנשקפת בעתות רגיעה ביטחונית. עמדתי על כך בהחלטתי בבש"פ 6825/14 איליה פקטורוביץ' נ' מדינת ישראל (23.10.2014).

"ודוק: אבהיר כי ההתחשבות במצב השורר בשטח אינה למטרות הרתעה, שהרי חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) התשנ"ו-1996 אינו מכיר בהרתעה כמטרה לגיטימית. אלא, שהמצב בשטח הוא אחד הפרמטרים להערכת מסוכנות, שהרי מסוכנות אינה נבחנת בחלל ריק, אלא על רקע של מציאות נתונה. כך, מן המפורסמות כי חלופת מעצר אינה הרמטית ואינה נדרשת להיות הרמטית, אך לא דומה נטילת סיכון מסוים במצב רגיעה לנטילת סיכון במצב בו השטח תוסס. מכאן, שהמצב השורר בשטח הוא נסיבה "חיצונית" המהווה אחד הפרמטרים הרלבנטיים בבחינת עילת המסוכנות".

לכך יש להוסיף כי גם בית משפט קמא לא סתם את הגולל על אפשרות שחרורו של המבקש לחלופת מעצר בהמשך, עם חלוף הזמן ושינוי הנסיבות.

6. אשר על כן הבקשה נדחית אף ללא צורך בתגובה.

ניתנה היום, כ"ד בטבת התשע"ה (15.1.2015).

ש ו פ ט
